

Utlåtande Rotel VI (Dnr KS 2022/20)

Reviderad handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad

Framställan från idrottsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad, i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet, godkänns.
2. Idrottsnämnden ska samordna arbetet med att implementera och genomföra handlingsplanen.
3. I handlingsplanen angivna nämnder ska medverka i genomförandet av handlingsplanen.

Föredragande borgarrådet Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Idrottsnämnden har utarbetat ett förslag till reviderad handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad. Handlingsplanen beskriver vilka steg Stockholms stad vill ta för att främja ungdomars psykiska hälsa genom att stimulera till ökad fysisk aktivitet. Den föreslagna handlingsplanen beskriver ett antal insatser som berörda nämnder sett som möjliga för att främja den psykiska hälsan. Insatserna beskrivs övergripande där vissa bedöms behöva utredas eller vidareutvecklas mer detaljerat. Insatserna ska enligt handlingsplanen återspeglas i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Beredning

Ärendet har initierats av idrottsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Fryshuset, Generation Pep, LSU - Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, Region Stockholm, RF-SISU Stockholm, och Sveriges Elevkår.

Utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Fryshuset, Generation Pep, LSU - Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, RF-SISU Stockholm och Sveriges Elevkårer har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att handlingsplanen bidrar till att synliggöra det arbete som redan görs i staden samt bidrar till att ytterligare intensifiera arbetet med att främja psykisk hälsa genom fysisk aktivitet.

Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på handlingsplanen i stort men vill förtydliga att de hälsofrämjande insatser som genomförs inom Transformator även genomförs inom andra delar av Jobbtorg Stockholm.

Kulturnämnden anser sig vara en viktig samverkanspart i genomförandet av de insatser som är kopplade till stadens fritidsverksamheter.

Socialnämnden sätter stort värde på att ett brett främjande arbete genom fysisk aktivitet bedrivs för en förbättrad psykisk hälsa för unga.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till de föreslagna insatser som berör stadsdelsnämnderna i handlingsplanen men anser att stadsdelsnämnderna även borde beröras av insats nummer sex i handlingsplanen.

Farsta stadsdelsnämnd ser positivt på idrottsnämndens och stadens planer på att främja den psykiska hälsan bland barn och ungdomar genom fysisk aktivitet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ser, utöver fördelarna för barn och ungas hälsa, fysisk aktivitet som skyddsfaktor och uppmuntrar och lotsar därför unga till organiserade fritidsaktiviteter.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig bakom handlingsplanen och ser med fördel att staden och stadsdelsförvaltningarna arbetar med detta område tillsammans genom att dela med sig av arbetssätt och goda exempel.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att handlingsplanen är väl utförd med väl avvägda praktiska och genomförbara aktiviteter.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att det finns goda möjligheter att ta fram aktiviteter i enlighet med handlingsplanen som ska inkluderas i verksamhetsplanen för år 2023.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd delar uppfattningen att det är viktigt att fortsätta stärka samverkan för att främja god psykisk hälsa bland ungdomar inom staden.

Skärholmens stadsdelsnämnd konstaterar att det finns potential att utöver den stadsinterna utvecklingen inom de egna verksamheterna komplettera verksamheten med upphandlade aktörer inom området idrott/fysisk aktivitet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till att staden sammanställer och tar fram en handlingsplan för stadens arbete med främjande av psykisk hälsa.

Södermalms stadsdelsnämnd vill framhålla att det är av betydelse att fritidsaktiviteter inte är prestationsinriktade utan mer stimulerar mer till lek och kravlös rörelse.

Östermalms stadsdelsnämnd är positiv till samverkan med andra förvaltningar i arbetet med att främja psykiska hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden Region Stockholm understryker värdet av skolan som en arena utifrån att arbeta med frågor kring fysisk aktivitet.

Mina synpunkter

Psykisk ohälsa bland barn och unga är ett växande samhällsproblem och risken att drabbas ökar hos dem som inte är fysiskt aktiva eller inte har en aktiv fritid. Under Coronapandemin ställdes många idrottsverksamheter in vilket ledde till

negativa konsekvenser för barn och ungas idrottsutövande. Flera barn och unga slutade idrotta och stillasittandet ökade.

Handlingsplanen syftar till att brett främja arbetet för att genom fysisk aktivitet förbättra den psykiska hälsan hos unga. Stockholm behöver kraftsamla för att tillförsäkra alla barns rätt till god hälsa. Insatserna som beskrivs i handlingsplanen ska integreras i de berörda nämndernas verksamhetsplaner och återrapporteras i respektive nämnds verksamhetsberättelse vilket är viktigt för att kunna följa frågan över tid.

Flera av insatserna i handlingsplanen syftar till att stärka arbetet med fysisk aktivitet på recept. Det innebär att legitimerad sjukvårdspersonal, exempelvis skolsköterskor, skriver ut intyg på fysisk aktivitet till behövande elever som sedan kan tas emot i stadens sim- och idrottshallar och vägledas i fysisk aktivitet. Idrottsförvaltningens möjlighet att ta emot unga med fysisk aktivitet på recept ska utökas genom att fler aktiviteter riktas till målgruppen. Ett utökat arbete med fysisk aktivitet på recept är en viktig åtgärd för att främja den psykiska hälsan.

Även initiativ från civilsamhället som främjar den psykiska hälsan ska stötas. Civilsamhället kan nå grupper som är svåra för staden att fånga upp och det är därför viktigt att denna samverkan stärks.

Idrotts- och kulturförvaltningens gemensamma projekt Dansa utan krav är ett exempel på en välfungerande verksamhet som främjar psykisk hälsa. Metoden riktar sig till tonårstjejer som rekryteras genom bland annat skolans elevhälsa eller ungdomsmottagning och går ut på att dansa kravlöst två gånger i veckan. Projektet har visat sig ge såväl personliga vinster som hälsoekonomiska. Handlingsplanen anger att verksamheten och samarbetet ska stärkas vilket jag välkomnar.

Jag vill också lyfta den viktiga förebyggande effekten till följd av fysisk aktivitet. Många sjukdomstillstånd som påverkas av fysisk aktivitet och stillasittande livsstil kommer senare i livet. Att börja idrotta i unga år är av stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan om det leder till fortsatt idrottande eller ett mer aktivt liv i vuxen ålder.

I remissrundan lyfts ett antal åtgärder som har integrerats i handlingsplanen. Utifrån Region Stockholms remissvar har fyra ändringar gjorts i handlingsplanen. Formuleringen i insats ett har förtydligats från att utveckla samar-

betet kring fysisk aktivitet på recept till att öka andelen skolor som är utbildade i modellen för att insatsen ska kunna följas upp och utvärderas. Även insats åtta har förtydligats utifrån remissvaret från att undersöka möjligheten att inkludera kulturskolans verksamhet i arbetet med fysisk aktivitet på recept (FaR) till att certifiera verksamheten. Även två insatser som berör utbildningsnämnden har lagts till, det är insats tolv som syftar till att uppmuntra till fysisk aktivitet i skolan och insats tretton som handlar om att främja rörelse genom att arbeta med utformningen av skolmiljön. Arbetsmarknadsnämnden lyfter i sitt remissvar att det är fler verksamheter än Transformator som skapar motionstillfällena för ungdomar och Transformator har därför ändrats till Jobbtorg Stockholm i insats fyra. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd lyfter i sitt remissvar att även stadsdelarna kan omfattas av insats sex som syftar till att stötta initiativ från civilsamhället som främjar den psykiska hälsan och stadsdelsnämnderna har därför lagts till som medansvariga.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad
3. Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad, med spårade ändringar jämfört med remissversion

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg i motarbetandet av psykisk ohälsa. Handlingsplanen är därför välkommen och pekar på flera viktiga aspekter för staden ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnaderna i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

För att idrotten ska komma fler till del behövs dock fler fysiska platser att utöva den på. Tyvärr är tillgången till exempelvis idrottsplatser, idrottshallar, simhallar och fotbollsplaner alltför dålig i Stockholm. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer till andel idrottsytor per invånare.

Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Som ett, bland många, exempel kan nämnas multihallen i Vårberg som enligt stadens tidigare plan skulle stått färdig redan 2023 men som i dagsläget inte ens har börjat byggas.

Anledningen är att majoriteten har som uttalat mål att privatisera allt fler av våra idrottsanläggningar. Skjuter man upp projekt i väntan på privata aktörer blir bara bristen på ytor allt större. Undersökningar har dessutom gång på gång visat att privata lösningar nästan alltid är dyrare jämfört med att det offentliga bygger självt. Privata lösningar riskerar alltså att i längden tränga undan andra investeringar som behöver göras i idrotten. De som drabbas av majoritetens ideologiska privatiseringar är medborgarna som fortsatt får se tillgången till platser att utöva idrott på försämrats.

För att idrotten ska kunna användas för att motverka psykisk ohälsa måste helt enkelt tillgången till idrottsytor att öka. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden. Det krävs en politisk vilja för att stockholmsidrotten ska kunna växa och vara ett ännu viktigare verktyg för ökad folkhälsa än vad den är idag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad, i enlighet med bilaga 2 till utlåtnet, godkänns.
2. Idrottsnämnden ska samordna arbetet med att implementera och genomföra handlingsplanen.
3. I handlingsplanen angivna nämnder ska medverka i genomförandet av handlingsplanen.

Stockholm den 1 juni 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Karin Ernlund

Hans Altsjö

Särskilt uttalande gjordes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggeren och Kadir Kasirga (alla S) och Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersätтарыttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Idrottsnämnden har utarbetat ett förslag till reviderad handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad. Handlingsplanen beskriver vilka steg Stockholms stad vill ta för att främja ungdomars psykiska hälsa genom att stimulera till ökad fysisk aktivitet.

I förslag till Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad redogörs för en allt sämre psykisk hälsa i Sverige, där framförallt symptom på psykisk ohälsa blir allt vanligare bland ungdomar. Handlingsplanen beskriver vilka steg Stockholms stad vill ta för att främja ungdomars psykiska hälsa genom att stimulera till ökad fysisk aktivitet.

Den föreslagna handlingsplanen beskriver inledningsvis hälsa och välbefinnande i Agenda 2030 där en viktig del för att nå måluppfyllelse i mål 3 om *God hälsa och välbefinnande* anges vara att öka samverkan mellan aktörer i staden och finna synergier. Genomförandet av handlingsplanen är inriktad mot samverkansinsatser mellan nämnderna för att förbättra den psykiska hälsan. Då individers hälsa och folkhälsan påverkas av flera variabler beskrivs mål 3 om *God hälsa och välbefinnande* som beroende av framgång inom flera andra målområden.

Fortsättningsvis tar handlingsplanen upp Stockholms stads idrottspolitiska program 2018-2022 som anger de övergripande målen och strategierna för hur staden ska arbeta för att öka den fysiska aktiviteten. Grupper som prioriteras i programmet är också grupper som föreslagen handlingsplan riktar sig mot.

I handlingsplanen redovisas ett flertal faktorer som påverkar den psykiska hälsan. De mest tydliga bakgrundsvariablerna anges vara kön, ålder och social bakgrund. Ytterligare orsaker som påverkar den psykiska hälsan och som anges särskilt är familjesituation, skolprestation, fysisk aktivitet, aktiv fritid samt rädsla för att vara ute på kvällarna.

Handlingsplanen beskriver vidare ett nuläge där Sverige i ett globalt perspektiv anses ha ett gott hälsoläge men att det finns en del utmaningar gällande folkhälsan. Handlingsplanen redogör vidare att barn och unga i Stockholm

uppvisar liknande hälsa som barn och unga i andra kommuner, både utifrån självskattad hälsa likväl som utifrån förekomst av olika symptom och skattad livskvalitet.

Fortsättningsvis redovisar handlingsplanen utvecklingen över tid samt insatser som görs idag för att öka den fysiska aktiviteten. I handlingsplanen redovisas att det idag är flera nämnder som arbetar med fysisk aktivitet ur ett hälsofrämjande perspektiv och redogör för ett urval av befintliga insatser hos idrottsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden samt stadsdelsnämnderna.

Slutligen presenterar den föreslagna handlingsplanen ett antal insatser som berörda nämnder sett som möjliga för att främja den psykiska hälsan. Insatserna beskrivs övergripande där vissa bedöms behöva utredas eller vidareutvecklas mer detaljerat. Insatserna ska enligt handlingsplanen återrapporteras i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 december 2021 följande.

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens förslag till handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad.
2. Idrottsnämnden beslutar att överlämna handlingsplanen till kommunfullmäktige för fastställande samt för fortsatt beredning.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Remissvaren visar att det inom staden bedrivs flera olika typer av verksamheter som främjar den fysiska aktiviteten bland ungdomar, helt i enlighet med stadens idrottspolitiska program. Flera av svaren som inkommit har bäring på att öka den fysiska aktiviteten generellt och dessa kommer förvaltningen ta med sig in i arbetet med uppdraget i budget 2022 att ta fram ett nytt idrottspolitiskt program.

De åtgärder som lagts till efter kontorsremissen har samlats i tabeller för att öka överskådligheten. Texten i det tidigare förslaget har också bearbetats ytterligare.

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden antar förslaget till handlingsplan och överlämnar det till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Beredning

Ärendet har initierats av Idrottsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Fryshuset, Generation Pep, LSU - Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer, Region Stockholm, RF-SISU Stockholm, och Sveriges Elevkårer. Utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Fryshuset, Generation Pep, LSU, RF-SISU Stockholm och Sveriges Elevkårer har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 april 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt Vision 2040 – Ett Stockholm för alla ger Stockholm en god grund för att utveckla barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa samt sociala förmåga. Det rika utbudet av aktiviteter av alla slag är tillgängligt för alla och bidrar till en god hälsa och meningsfull fritid för hela befolkningen.

Stadsledningskontoret anser att föreslagen handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad har en god koppling till Vision 2040. Stadsledningskontoret delar handlingsplanens ställningstagande om vikten att öka samverkan mellan aktörer i staden för att finna synergier och nå måluppfyllelse i Agenda 2030:s mål 3 om *God hälsa och välbefinnande*.

Stadsledningskontoret bedömer att insatserna i handlingsplanen kan rymmas inom nämndernas ekonomiska ramar och nuvarande organisation. Stadsledningskontoret anser att handlingsplanen bidrar till att synliggöra det arbete som redan görs i staden samt bidrar till att ytterligare intensifiera arbetet med att främja psykisk hälsa genom fysisk aktivitet. Vidare är stadsledningskontoret positiva till att insatserna integreras i nämndernas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

Fysisk aktivitet påverkar hälsan i positiv riktning och insatserna i handlingsplanen redovisas som en del i att nå det övergripande målet om ökad fysisk aktivitet i Stockholms stads idrottspolitiska program 2018-2022. Stadsledningskontoret konstaterar dock att stadens idrottspolitiska program, som är ett överordnat styrdokument till handlingsplanen, är under revidering. Stadsledningskontoret anser att eventuella ändringar i det reviderade idrottspolitiska programmet behöver beaktas vid implementeringen av handlingsplanen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad godkänns i enlighet med bilaga 1.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2022 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på handlingsplanen i stort.

Förvaltningen vill klargöra att Transformator, som är en del av Jobbtorg Stockholm, visserligen organiserar och genomför hälsofrämjande insatser för stadens ung-

domar men att sådana insatser även genomförs inom andra delar av Jobbtorg Stockholm. I den föreslagna insatsen för arbetsmarknadsnämndens aktiviteter bör ”Transformator” bytas ut till ”Jobbtorg Stockholm”.

Arbetsmarknadsförvaltningen vill poängtera att en god hälsa, både fysisk och psykisk, förbättrar studieresultat och ökar möjligheterna att långsiktigt etablera sig på arbetsmarknaden. Genom samverkan i de frågor som rör ungas psykiska och fysiska hälsa kan staden tillsammans närma sig några av målen för agenda 2030. Allt från god hälsa och välbefinnande till jämställdhet och minskad ojämlikhet.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 mars 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Efter remissrundan har ett flertal förslag till insatser där kulturnämnden lyfts fram som ansvarig nämnd lagts till i handlingsplanen. Kulturförvaltningen uppfattar att dessa i stort ligger i linje med de synpunkter och förslag som förvaltningen inkommit med i samband med kontorsremissen. Förvaltningen vill dock göra ett antal förtydliganden.

Insats nummer 6: Stötta initiativ från civilsamhället som främjar den psykiska hälsan.

Kulturförvaltningen erbjuder idag ett flertal stöd till aktörer inom civilsamhället. Dessa kan, i sin tur, genomföra aktiviteter som uppmuntrar och bidrar till fysisk aktivitet och/eller motverkar psykisk ohälsa. Kulturförvaltningen vill dock förtydliga att detta inte är eller bör vara en av förvaltningens bedömningsgrunder vid fördelning av stöd. Det är heller inte en aspekt som kulturförvaltningen särskilt följer upp.

Insats nummer 8: Undersöka möjligheten att inkludera kulturskolans verksamhet i arbetet med FaR.

Fysisk aktivitet på recept (FaR) är en ny fråga för kulturnämnden. Kulturförvaltningen anser att huvudansvaret för att undersöka möjligheterna att bredda det redan existerande konceptet till att omfatta fler verksamheter bör ligga på de nämnder som redan idag arbetar med frågan. Arbetet med att undersöka om Kulturskolans verksamhet kan omfattas av konceptet bör därför ledas av idrottsnämnden och utbildningsnämnden, i nära samverkan med kulturnämnden.

Insats nummer 10: Integrera insatserna i handlingsplanen med samordningen av stadens fritidsverksamheter.

Kulturförvaltningen vill här förtydliga att kulturnämnden inte ansvarar för att samordna och följa upp insatser i handlingsplanen som andra nämnder ansvarar för. Kulturnämnden kan dock vara en viktig samverkanspart i genomförandet.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 mars 2022 att godkänna förslaget till handlingsplan.

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Anna Rantala Bonnier (Fi) som instämde i reservation från Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Handlingsplanen för att främja psykisk hälsa genom fysisk aktivitet innehåller en god översikt av hur fysisk aktivitet inverkar på den mentala hälsan. Den innehåller även en beskrivning av vad som redan görs inom olika förvaltningar och förslag på nya åtgärder. Handlingsplanen har reviderats och då gjorts mer överskådlig och har kompletterats med en tabell med ansvariga nämnder.

Förvaltningen sätter stort värde på att ett brett främjande arbete genom fysisk aktivitet bedrivs för en förbättrad psykisk hälsa för unga. Det främjande arbetet är viktigt för att minska antalet unga som har behov av stöd och behandling för psykisk ohälsa och sociala problem.

Den punkt som förvaltningen varit med att skriva in i handlingsplanen innebär att socialförvaltningen och idrottsförvaltningen utöver befintligt arbete med ungas skyddsfaktorer, ska stärka sin samverkan kring målgruppen unga genom dialog kring medel och informationsutbyte. Genom samverkan mellan förvaltningarna kan social-

förvaltningen verka för att information om främjande insatser riktade till alla även nås av unga i behov av socialtjänstens stöd.

Förvaltningen instämmer i idrottsförvaltningens analys kring ekonomiska konsekvenser, konsekvenser för barn, jämställdhets och måluppfyllelse kopplat till Agenda 2030.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på kommunstyrelsens remiss av handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Bo Hansson m.fl. (S) och Kent Ludvigsson m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Tomas Agnemo (Fi) som instämde i särskilt uttalande av Bo Hansson m.fl. (S) och Kent Ludvigsson m.fl. (V).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning är positiv till en handlingsplan om att främja psykisk hälsa bland ungdomar genom fysisk aktivitet. Förvaltningen uppfattar att handlingsplanens syfte ligger i linje med förvaltningens ambition att prioritera samverkan som medel att nå uppsatta mål.

Det framgår av handlingsplanen att den i sitt genomförande tagit ställning till Agenda 2030 vilket förvaltningen tycker är bra. Förvaltningen instämmer i det som handlingsplanen säger, att målen i Agenda 2030 avseende *jämställdhet* och *minskad ojämlikhet* samverkar med målet om *god hälsa och välbefinnande*. Vidare ser förvaltningen ett behov av att förtydliga hur föreslagna insatser antas öka jämställdhet, minska ojämlikhet samt öka god hälsa och välbefinnande hos prioriterade grupper.

Förvaltningen ställer sig positiv till de tre föreslagna insatser som berör stadsdelsnämnderna i handlingsplanen. Att planerade insatser föreslås föras in som aktiviteter i nämndernas verksamhetsplaner 2023 är bra, då aktiviteter som kopplas till mål och intentioner i handlingsplanen ökar möjligheten att följa upp det arbete som pågår.

Förvaltningen tycker att stadsdelsnämnderna även borde beröras av insats nummer sex i handlingsplanen: *Stötta initiativ från civilsamhället som främjar den psykiska hälsan*. Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd har god samverkan med civilsamhället i stadsdelsområdet och kan genom olika samarbeten, såsom bidragsgivning, stimulera till aktiviteter som främjar psykisk hälsa via civilsamhället.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på idrottsnämndens och stadens planer på att främja den psykiska hälsan bland barn och ungdomar genom fysisk aktivitet då det ofta finns ett samband mellan låg fysisk aktivitet och psykisk ohälsa. Vi välkomnar en stadsintern utbildning för fritidsledare om hälsa och fysisk aktivitet. Förvaltningen hade gärna sett att handlingsplanen innehöll förslag på konkreta aktiviteter för stadsdelsnämnder att ta med i verksamhetsplanen för att genomföra.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S), *bilaga 1*.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på handlingsplanen som helhet och ser det som rimligt och möjligt att aktiviteter som går i linje med handlingsplanen tas fram från och med verksamhetsplan 2023.

Verksamhetsområdena fält, fritid och parklek och erbjuder redan idag fysiska aktiviteter för barn och unga som bor eller vistas i stadsdelen. Exempel på detta är återkommande ”rollerderby” (sport som utövas på rullskridskor), skridskoåkning när väderet tillåter och ”spontanfotboll” som erbjuds varje fredag i Aspudden och i Älvsjö. Förvaltningen ser, utöver fördelarna för barn och ungas hälsa, fysisk aktivitet som skyddsfaktor och uppmuntrar och lotsar därför unga till organiserade fritidsaktiviteter. Ett led i detta arbete har varit att arbeta med motion och hälsa som ett temaområde och aktiviteter så som ridning, klättring och träning på gym har återkommande erbjudits. För barn och unga med funktionsnedsättning har bland annat discodans erbjudits regelbundet under de senaste tio åren. Paddling är en annan uppskattad aktivitet som särskilt har erbjudits barn och unga med funktionsnedsättning. Vid planering av aktiviteter efterfrågar förvaltningen barn och ungdomars önskemål och aktiviteterna anpassas uteslutande ifrån vad som efterfrågas.

Att stadsdelsnämndens verksamhetsplan från 2023 ska innehålla aktiviteter som ligger i linje med handlingsplanen välkomnas. Förvaltningen vill framhålla vikten av att aktiviteterna även framgent ska kunna utformas lokalt utifrån identifierade önskemål och behov för de barn och unga som bor och vistas i stadsdelen. Aktiviteterna behöver utformas med en medvetenhet och flexibilitet för att aktiviteternas innehåll kan förändras under året.

De aktiviteter förvaltningen hittills har erbjudit har varit mycket uppskattade bland barn och unga och verksamheten är under ständig utveckling. I dagsläget erbjuds aktiviteter under hela året och det intensifieras under skolloven när barn och unga är lediga, detta har varit efterfrågat och förvaltningen har för avsikt att arbeta vidare i samma riktning.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 mars 2022 att remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom handlingsplanen och ser med fördel att staden och stadsdelsförvaltningarna arbetar med detta område tillsammans genom att dela med sig av arbetssätt och goda exempel.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2022 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen har tagit in synpunkter och förslag med en tidigare kontorsremiss. Handlingsplanen är väl utförd med väl avvägda praktiska och genomförbara aktiviteter.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningen har i den tidigare kontorsremissen i september 2021 inkommit med ett flertal perspektiv på både styrkor såväl som utvecklingsförslag till handlingsplanen, vilket också beaktats.

Förvaltningen anser att det är viktigt att säkerställa att handlingsplanen når uppsatta mål genom att följa dessa över tid.

Därför är det positivt att en aktivitet berör uppföljningen via folkhälsoundersökningen. Förvaltningen anser i linje med detta att det också skulle stärka handlingsplanen om uppföljningen också inbegrep en resultat- eller effektuppföljning av vissa utvalda aktiviteter så att det finns möjligheter att göra analyser av handlingsplanens resultat inför den framtida revideringen.

Förvaltningen anser att det finns goda möjligheter att ta fram aktiviteter i enlighet med handlingsplanen som ska inkluderas i verksamhetsplanen för år 2023.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen arbetar på flera sätt för att ge ökad möjlighet till fysisk aktivitet för barn och unga inom stadsdelsområdet. Särskilt med fokus på de som inte i lika hög grad tar del av exempelvis organiserad föreningsverksamhet och idrott.

Förvaltningen delar uppfattningen att det är viktigt att fortsätta stärka samverkan för att främja god psykisk hälsa bland ungdomar inom staden. Förvaltningen ser det

som positivt att förvaltningarnas förslag till insatser för att främja fysisk aktivitet bidragit till revideringar i handlingsplanen.

Ung livsstil är en studie som undersöker barn och ungas behov och villkor. Syftet med studien är att kartlägga bland annat fritidsvanor, hälsa och livsvillkor. Förvaltningen ser det som positivt att handlingsplanen refererar till studien.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att handlingsplanen är högst relevant och att frågan om hur stadens förvaltningar kan främja den psykiska hälsan genom fysisk aktivitet bland ungdomar är prioriterad. I planen beskrivs att idrottsnämnden bedriver uppsökande arbete för att få fler nyanlända barn och unga att ta del av föreningsidrott och förvaltningen vill uppmana idrottsnämnden att i högre utsträckning samverka med stadsdelsnämnderna, som bedriver ett liknande arbete lokalt, kring denna insats.

Förvaltningens främjande och förebyggande enhet med verksamhetsområdena parklekar samt fritidsgård och fält är kärnan i det främjande och förebyggande arbetet. Verksamheterna är under expansion och utveckling för att nå fler barn, unga och deras vuxna med en trygg och meningsfull verksamhet som främjar goda livschanser för fler barn och unga genom att stärka skyddsfaktorer och tidigt identifiera barn och unga i riskzon. Verksamheterna har en tydlig målsättning om att barn 7-12 år samt unga 13-17 år ges ökade förutsättningar för en god skolgång genom tillgång till fysisk aktivitet och läxhjälp samt tillgång till den organiserade fritidsaktivitetens värden som främjar hälsa och välmående. Den öppna fritidsverksamheten är central i arbetet för att öka psykisk hälsa, bland annat genom fysisk aktivitet. Detta arbete bygger på utvecklad samhandling med framförallt skolans, kulturskolans, bibliotekens och idrottsförvaltningens verksamheter där såväl kompetens som personella resurser kan delas och samfinansieras.

Förvaltningen konstaterar vidare att det finns potential att utöver den stadsinterna utvecklingen inom de egna verksamheterna komplettera verksamheten med upphandlade aktörer inom området idrott/fysisk aktivitet. Förvaltningen bedömer att detta skulle kunna ge goda effekter i form av breddad och mer innehållsrik verksamhet för barn och unga. Förvaltningen utarbetar underlag för att upphandla regelbunden och

organiserad fysisk aktivitet för ungdomar som idag står utanför föreningsliv och offentlig fritidsverksamhet.

Förvaltningen vill i sammanhanget även betona vikten av att samverka mellan stadsdels-, kultur- och idrottsförvaltningen också inkluderar, och gärna utgår ifrån, skolan. Skolan omfattar de allra flesta barn och unga vilket gör det till en jämlik utgångspunkt för samverkan för barns psykiska hälsa.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anna Jonazon (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ploen (Fi) som instämde i reservation från Rashid Mohammed m.fl. (V).

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att *Handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad* är en bra sammanställning och kunskapsöversikt kring främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet. Förvaltningen ställer sig positiv till att staden sammanställer och tar fram en handlingsplan för stadens arbete med frågan. Vidare bedömer förvaltningen att den nya handlingsplanen ger ett stöd i det fortsatta arbetet.

Handlingsplanen inriktar sig mot är ungdomar 13-20 år med extra fokus på tjejer, ungdomar med låg socioekonomisk bakgrund samt ungdomar med funktionsnedsättning. Förvaltningen anser att det vore önskvärt att yngre grupper unga även omfattades av handlingsplanen.

Handlingsplanen innehåller en gedigen forskningsöversikt och evidens i ämnet psykisk hälsa genom fysisk aktivitet, något som förvaltningen ser som värdefullt.

Något som förvaltningen anser saknas i handlingsplanen är hur olika aktiviteter ska tillgängliggöras och då framförallt för de olika prioriterade målgrupperna inom staden,

detta skulle behöva utvecklas. Det framgår bland annat i handlingsplanen att unga med funktionsnedsättning är en av de prioriterade grupperna för insatser men trots detta saknas ett funktionshinderperspektiv i handlingsplanen och inga av de insatser som föreslås riktar sig direkt mot målgruppen. För att personer med funktionsnedsättningar ska ha jämlika möjligheter att uppnå bästa möjliga hälsa anser förvaltningen att det är av vikt att tidigt möjliggöra olika prova-på-aktiviteter för barn och unga samt att motivera och inspirera till fysiska aktiviteter.

Förvaltningen ser att det är av vikt att det finns en välfungerande fritids- och kulturverksamhet med en variation av utbud och aktiviteter, som kan bedrivas i samverkan med civilsamhället, detta då den kommunala kultur- och fritidsverksamheten har en kompensatorisk roll speciellt för unga med funktionsnedsättning, unga i socioekonomiskt svagare familjer och unga vars föräldrar är nya i landet.

Förvaltningen förslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 mars 2022 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont m.fl. (SD), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanen. De insatser som föreslås för att främja den psykiska hälsan bedöms relevanta och genomförbara.

Det är värdefullt att idrottsförvaltningen och kulturförvaltning fortsätter samarbetet kring pilotprojektet Dans utan krav. Dans ingår inte i termen idrott, samtidigt är dans en stor fritidsaktivitet framförallt bland unga flickor och kvinnor. Rörelse genom dans är dessutom en fysisk aktivitet som också passar verksamheter som ansvarar för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen vill framhålla att det är av betydelse att fritidsaktiviteter inte är prestationsinriktade utan mer stimulerar mer till lek och kravlös rörelse.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 april 2022 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl. (S) och Jamie Barrios m.fl. (V), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är, vilket också uttrycktes i svaret på kontorsremissen, positiv till samverkan med andra förvaltningar i arbetet med att främja psykiska hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar.

Förvaltningen välkomnar att den reviderade handlingsplanen innehåller två utredande insatser som möter förvaltningens förslag som lämnades i samband med kontorsremissen; *Undersöka möjligheten att inkludera kulturskolans dansverksamhet i arbetet med FaR* samt *Utreda möjligheten för en stadsintern utbildning för fritidsledare kring hälsa och fysisk aktivitet*.

Hälso- och sjukvårdsnämnden Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden Region Stockholm beslutade vid sitt sammanträde den 5 april 2022 att anta hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande.

Särskilt uttalande gjordes av Talla Alkurdi m.fl. (S), *bilaga 1*.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen Region Stockholms tjänsteutlåtande daterat den 17 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen vill genom detta yttrande ge ett antal övergripande kommentarer till handlingsplanen, följt av ett antal specifika kommentarer kopplade till de enskilda insatserna.

Inledningsvis vill förvaltningen understryka värdet av att staden ser skolan som en arena utifrån att arbeta med frågor kring fysisk aktivitet. Vi vet att de allra flesta barn och ungdomar går till skolan och tillbringar många timmar där varje dag. Skolan bör ses som självklar för att motverka stillasittande och för att främja fysisk aktivitet. Trots det saknas aktiviteter och insatser kopplade till skolan nästan helt i handlingsplanen och alltför få insatser berör utbildningsnämnden som ytterst ansvarig. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen önskar således fler aktiviteter kopplade till skolan. Dessa aktiviteter skulle med fördel fokusera på att uppmuntra till fysisk aktivitet genom till exempel schemalagd rörelse och naturliga rörelsepåuser. Aktiviteterna behöver också fokusera på att främja rörelse genom att arbeta med utformningen av skolmiljön avseende skolgårdar, uppehållsrum, fritidsverksamheter med mera.

Förvaltningen vill understryka att en absolut fördel med att koncentrera mycket av arbetet till skolan är att sannolikheten att staden når fler elever ur utsatta grupper då ökar. Många av insatserna i handlingsplanen berör kulturnämnden och idrottsnämnden, vars verksamheter framför allt når barn och ungdomar efter skoltid. Vi vet att det är stor skillnad i nyttjandet av det utbudet beroende på bland annat socioekonomisk bakgrund.

En bredare satsning på skolan skulle ge handlingsplanen ett mer tydligt hälsofrämjande riktning. Gällande barn finns ett tydligt samband mellan ökad tid utomhus och ökad fysisk aktivitet. Att främja utevistelse är därmed ett sätt att främja ökad fysisk aktivitet. En hälsofrämjande strukturell åtgärd som staden skulle kunna arbeta mot är att sträva efter att erbjuda den minimiyta (friyta) per elev som Boverket föreslår.¹ Likaså skulle trygghetsskapande åtgärder kopplat till raster bidra till att fler elever nyttjade skolgårdar och därmed rör sig mer. Dessa åtgärder skulle kunna innefatta en större personaltäthet, förbättrad belysning samt ett mer varierat utbud av rörelseaktiviteter för att passa fler elever. Att arbeta systematiskt med den omkringliggande miljön, beskrivet i ovan nämnda publikation från Boverket, runt skolor främjar också möjligheten till fysisk aktivitet. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen efterfrågar därför insatser i den fysiska miljön och vid detaljplanering med stadsbyggnadsnämnden som ansvarig.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen vill särskilt understryka vikten av att insatser som görs är evidensbaserade och vill lyfta fram verktyget Elevhälsoportalen (elevhälsoportalen) som riktar sig till förskola och skola och där förslag på strukturella evidensbaserade insatser föreslås.

Förvaltningen vill också påtala att många av de faktorer som i handlingsplanen lyfts fram som risk- eller främjandefaktorer inte återspeglas i de faktiskt föreslagna insat-

---

¹ <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2015/gor-plats-for-barn-och-unga1/>

serna. Vidare saknar förvaltningen en stringens i den sakkunskap som staden besitter kring invånarnas hälsoläge och stadens möjlighet att formulera insatser som på ett tydligt sätt adresserar dessa hälsfaktorer. Staden nämner till exempel otrygghet som en specifik faktor som kan kopplas till olika befolkningsgruppers ovilja att utnyttja stadens utbud. Bland insatserna finns inte någon trygghetshöjande insats. Likaså nämner staden att det finns stor kunskap kring grupperns skilda möjligheter och benägenhet att motionera eller vara fysiskt aktiva kopplat till socioekonomiska förutsättningar. Inga insatser går att direkt sätta i samband med denna kunskap. Likaså saknas insatser kopplade till att utjämna skillnader mellan könen, trots att staden själv identifierar skillnader i tjejer och killars psykiska hälsa samt möjlighet att delta i fysiska aktiviteter.

Vidare vill förvaltningen lyfta bristen på insatser kopplade till den kunskap staden lyfter i handlingsplanen, nämligen att det föreligger skillnader mellan barn och ungdomars psykiska hälsa och grad av fysisk aktivitet beroende på skolform. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen hade gärna sett insatser riktade specifikt mot särskolan samt förebyggande insatser riktade till yrkesförberedande gymnasieprogram. Detta då det i sig är en riskfaktor för framtida psykisk ohälsa och fysisk inaktivitet att gå i särskola eller yrkesförberedande program på gymnasiet.

Slutligen vill förvaltningen framhålla vikten av att betrakta psykisk hälsa som en del i en komplex bild där psykiskt välbefinnande, psykisk hälsa och psykisk ohälsa är sammanlänkade och beroende av varandra. Att arbeta med psykisk hälsa kan därför med fördel också göras genom att främja psykiskt välbefinnande hos individen. Detta kan kräva andra insatser än om fokus endast ligger på att till exempel motverka eller förbygga psykisk ohälsa. Region Stockholm vill lyfta fram "Strategi för främjande av välbefinnande och psykisk hälsa samt förebyggande av psykisk ohälsa" som ett gott exempel på hur välbefinnande, psykisk hälsa och psykisk ohälsa kan hanteras som perspektiv i styrning, utförande och uppföljning.²

Nedan följer kommentarer på några av de nämndspecifika insatser som förvaltningen anser att det finns skäl att förtydliga, förändra eller korrigera.

Insats 1, Idrottsnämnden, utbildningsnämnden:

" Utveckla samarbetet kring fysisk aktivitet på recept (FaR) för skolelever i kommunala skolor"

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Insatsen skulle behöva vara tydligare för att kunna förstås. Vad avser "utveckla"? Förvaltningen förslår en tydligare formulerad insats som därmed också kan följas upp och utvärderas. Förslag skulle kunna vara: "öka andelen skolor som är utbildade i metoden FaR", "öka andelen för-

---

² [rs-2020-0457-strategi-for-framjande-av-psykisk-halsa-och-valbefinnande-samt-forebyggande-av-psykisk-ohalsa-20222030-1.pdf \(regionstockholm.se\)](https://regionstockholm.se/RS-2020-0457-strategi-for-framjande-av-psykisk-halsa-och-valbefinnande-samt-forebyggande-av-psykisk-ohalsa-20222030-1.pdf)

skrivna FaR”, ”öka andelen certifierade aktivitetsarrangörer i stadsdelen, i synnerhet i områden med socioekonomiska utmaningar”.

Insats 2, Idrottsnämnden, utbildningsnämnden:

Göra en översyn av den verksamhet som erbjuds ungdomar med fysisk aktivitet på recept.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Insatsen skulle behöva formuleras tydligare. Vad avses med ”översyn”? Förvaltningen föreslår en tydligare insatsformulering såsom till exempel ”Genomföra en kartläggning av samtliga aktivitetsarrangörer som erbjuder barn och ungdomar FaR.”

Insats 3, Socialnämnden, idrottsnämnden:

Stärka samverkan kring målgruppen ungdomar genom dialog kring medel och informationsutbyte.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Förvaltningen finner insatsen ottydligt formulerad. Samverkan mellan vilka parter? Vilka medel? Är det interna medel som avses eller medel som delas ut till civilsamhället? Är det dialogen som är samverkan eller handlar dialogen om informationsutbyte, mellan vilka parter i så fall? Insatsen är svår att bedöma då den är alltför ottydligt formulerad.

Insats 4, Arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden:

Utreda möjlighet att skapa regelbundna motionstillfällen för ungdomar inom Transformators verksamheter.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Förvaltningen finner målsättningen i insatsen för oprecist formulerad. Förvaltningen skulle istället vilja se en insats formulerad med ett tydligare mätbart mål, till exempel ”Skapa motionstillfällen minst x antal gånger per vecka för ungdomar som deltar i Transformators verksamheter.”

Insats 5, kulturnämnden, idrottsnämnden:

Utveckla verksamheten och samarbetet kring Dansa utan krav.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Insatsen är för vagt formulerad. Vad avser ”utveckla”? Skall kvaliteten utvecklas? Skall fler stadsdelar införlivas i arbetet, skall fler ungdomar erbjudas grupperna? Förvaltningen efterfrågar en tydligare, mer mätbar och proaktiv insats.

Insats 6, idrottsnämnden, kulturnämnden:

Stötta initiativ från civilsamhället som främjar den psykiska hälsan.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Insatsen skulle behöva formuleras tydligare. På vilket sätt skall nämnderna stötta initiativen? Ekonomiskt? Kunskapsmässig? Genom att erbjuda lokaler eller genom kommunikationsstöd? Insatsen låter rimlig men utan tydligare formulering blir den svår att bedöma och följa upp.

Insats 7, idrottsnämnden, socialnämnden:

Undersöka möjligheterna att följa hälsoläget bland stadens invånare och i samband med det utarbeta övergripande samordnade strategier kring hälsa inom ramen för Agenda 2030.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Förvaltningen anser att insatsen med fördel skulle formuleras som två separata insatser. En insats skulle kunna vara att skapa en systematik för att följa befolkningens hälsa på den geografiska nivå staden bedömer lämplig. Den andra insatsen skulle kunna vara att utifrån kunskapsläge och ambitioner utarbeta övergripande strategiska insatser inom ramen för Agenda 2030.

Förvaltningen vill i detta sammanhang passa på att nämna Region Stockholms verktyg Folkhälsokollen (folkhalsokollen.se) som en viktig källa till kunskap kring hälsoläget i Stockholm stad. En annan källa till relevant information är Region Stockholms folkhälsorapport som publiceras vart fjärde år, se rapportens websida: folkhal-sorapportstockholm.se

Förvaltningen ser ett stort värde i om staden i större utsträckning kunde centralisera information kring hälso- och riskfaktorer såsom åtgärder inom elevhälsan, insatser inom socialtjänst och i synnerhet information om orosanmälningar rörande barn och ungdomar.

Insats 8, kulturnämnden, idrottsnämnden:

Undersöka möjligheten att inkludera kulturskolans dansverksamhet i arbetet med FaR.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens kommentar: Förvaltningen anser att denna insats antingen kan anses falla inom insats 2 eller 5, alternativt behöver formuleras om till en tydligare målformulering: "Certifiera kulturskolans verksamhet som en aktivitetsarrangör av metoden FaR.

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont (SD) enligt följande.

Elevhälsan som innefattar skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med specialpedagogisk kompetens, finns i en mycket varierande mängd beroende på stadsdel och skola i Stockholms stad. Samtidigt ser vi att den psykiska ohälsan hos barn mellan 10-17 år har ökat med över 100 procent på tio år. För unga vuxna, 18-24 år är ökningen närmare 70 procent enligt Socialstyrelsen. Psykisk ohälsa i tidig ålder kan påverka förmågan att tillgodogöra sig högre studier, vilket i sin tur försvårar möjligheterna till att få en bra start i livet. Den psykiska ohälsan är ett växande problem i samhället och en av de vanligaste orsakerna bakom långtidssjukskrivningar. Forskning visar att motion förebygger psykisk ohälsa och lindrigare fall av depression, här är det viktigt att skolidrotten fungerar som ett komplement till elevhälsan.

En avhandling av Amanda Lahti visar på långtidseffekterna från det så kallade Bunkefloprojektet. Bunkefloprojektet som startade år 1999–2000 på fyra grundskolor i Malmö, med målet att undersöka effekten av daglig skolidrott under tiden man som elev gick i grundskolan. Amanda Lahti forskade på huruvida barnen, i dag 25 år gamla, höll fast vid den fysiska aktiviteten även tre år efter att de slutat grundskolan. Hon säger: ”Det vi kunde se var att den dagliga skolidrotten hade förlängda effekter på dessa elever. När de gick sista året på gymnasiet, alltså tre år efter att de slutat grundskolan och med daglig skolidrott, hade de fortfarande en högre grad av fysisk aktivitet jämfört med elever som gått på kontrollskolorna i Bunkefloprojektet.”

Särskilt uttalande gjordes av Salar Rashid m.fl. (S) och Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg för att förebygga psykisk ohälsa. Vi välkomnar därför handlingsplanen som pekar på flera viktiga aspekter för staden att ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma

skillnader i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

Vi välkomnar att handlingsplanen pekar på möjligheten till att skapa regelbundna motionstillfällen inom Transformators verksamheter och föreslår därför att frågan ska utredas. Ökad fysisk aktivitet har visat sig vara en viktig komponent när det gäller att öka motivationen hos unga individer. Detta går i linje med insatser som främjar arbete och studier, och som leder till att unga får en aktiv fritid. Det är dock viktigt att poängtera att förebyggande arbete mot ungas psykiska ohälsa måste komma in i ett tidigare stadium. I de aktiviteter som erbjuds idag för att öka välmående och hälsa bör det även finnas tydliga jämställdhets- och socioekonomiska analyser. Gymträning kanske inte passar alla och därför bör man bredda utbudet till olika typer av träningsformer.

Vidare bör det tilläggas att för att idrotten ska komma fler till del, samt vara ett brett hälsofrämjande verktyg, så behövs flera fysiska platser där idrott kan utövas. Tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar och fotbollsplaner är mycket begränsade i Stockholm. Staden ligger långt efter i byggnationen av idrottsanläggningar och fyller inte behoven i Stockholm. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer till andel ytor att utöva idrott på per invånare. Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Som exempel kan multihallen i Vårberg nämnas, enligt vår plan hade hallen stått färdig redan i år. Tyvärr har majoriteten i dagsläget inte ens påbörjat bygget. Anledningen är att man inte vill låta staden bygga anläggningar. Istället satsar man på dyra privatiseringar. De som drabbas är både stockholmare och idrottsföreningar som i framtiden kommer få stå för kostnaderna. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg för att förebygga psykisk ohälsa. Vi välkomnar därför handlingsplanen som pekar på flera viktiga aspekter för staden att ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnader i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

Vi välkomnar att handlingsplanen pekar på möjligheten till att skapa regelbundna motionstillfällen inom Transformators verksamheter och föreslår därför att frågan ska utredas. Ökad fysisk aktivitet har visat sig vara en viktig komponent när det gäller att öka motivationen hos unga individer. Detta går i linje med insatser som främjar arbete och studier, och som leder till att unga får en aktiv fritid. Det är dock viktigt att poängtera att förebyggande arbete mot ungas psykiska ohälsa måste komma in i ett tidigare

stadium. I de aktiviteter som erbjuds idag för att öka välmående och hälsa bör det även finnas tydliga jämställdhets- och socioekonomiska analyser. Gymträning kanske inte passar alla och därför bör man bredda utbudet till olika typer av träningsformer.

Vidare bör det tilläggas att för att idrotten ska komma fler till del, samt vara ett brett hälsofrämjande verktyg, så behövs flera fysiska platser där idrott kan utövas. Tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar och fotbollsplaner är mycket begränsade i Stockholm. Staden ligger långt efter i byggnationen av idrottsanläggningar och fyller inte behoven i Stockholm. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer till andel ytor att utöva idrott på per invånare. Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Som exempel kan multihallen i Vårberg nämnas, enligt vår plan hade hallen stått färdig redan i år. Tyvärr har majoriteten i dagsläget inte ens påbörjat bygget. Anledningen är att man inte vill låta staden bygga anläggningar. Istället satsar man på dyra privatiseringar. De som drabbas är både stockholmare och idrottsföreningar som i framtiden kommer få stå för kostnaderna. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V) och Karin Gustafsson m.fl. (S) enligt följande.

1. Att i huvudsak godkänna idrottsförvaltningens förslag till handlingsplan för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet bland ungdomar i Stockholms stad
2. Därutöver anföras följande

Majoriteten gav 2021 uppdrag åt idrottsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden att ta fram en handlingsplan för bättre hälsa genom fysisk aktivitet.

Uppdraget avgränsades året efter till att enbart omfatta ungdomar i syfte att förbättra den psykiska hälsan hos dem genom fysisk aktivitet. Vi håller med om att förbättra den psykiska hälsan hos barn och unga är prioriterat och det är bra att en handlingsplan tas där fysisk hälsa lyfts som en viktig parameter där staden kan göra mer.

Psykisk ohälsa är vidare ett stort problem även hos befolkningen i stort och särskilt hos unga kvinnor som uppger problem med ångest, stress och depressioner. I kommunens socialpsykiatri ser vi också att det i högre grad är kvinnor som beviljas insatser än

män. Stadens socialtjänstrappport visar att många av dem har minderåriga barn och har försörjningsstöd eller annat ekonomiskt stöd för sitt underhåll.

Vi anser att en målgrupp som bör inkluderas i handlingsplanen är de vuxna som är aktuella inom socialpsykiatrin. De har en konstaterad psykiatrisk problematik som vi vet ofta hänger ihop med sämre fysisk hälsa och för tidig död, samt ökad risk för suicid. Vi tror det hade gynnat denna målgrupps mående, väg mot självförsörjning och deras anhöriga om de inkluderades i stadens arbete. Ett ökat fokus på fysisk hälsa inom stadens socialpsykiatriverksamheter och inom idrottsnämnden skulle kunna ge många positiva effekter.

Vidare vill vi poängtera att den ökade psykiska ohälsan i landet hänger ihop med ökningen av den relativa fattigdomen och skillnader i levnadsvillkor. Personer med psykisk ohälsa har generellt sett sämre ekonomi varav det är viktigt att det finns aktiviteter till låg eller ingen kostnad som alla kan ta del av.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Bo Hansson m.fl. (S) och Kent Ludvigsson m.fl. (V) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg för att förebygga psykisk ohälsa. Vi välkomnar därför handlingsplanen som pekar på flera viktiga aspekter för staden att ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnader i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

Vi välkomnar att handlingsplanen pekar på möjligheten till att skapa regelbundna motionstillfällen inom Transformators verksamheter och föreslår därför att frågan ska utredas. Ökad fysisk aktivitet har visat sig vara en viktig komponent när det gäller att öka motivationen hos unga individer. Detta går i linje med insatser som främjar arbete och studier, och som leder till att unga får en aktiv fritid. Det är dock viktigt att poängtera att förebyggande arbete mot ungas psykiska ohälsa måste komma in i ett tidigare stadium. I de aktiviteter som erbjuds idag för att öka välmående och hälsa bör det även finnas tydliga jämställdhets- och socioekonomiska analyser. Gymträning kanske inte passar alla och därför bör man bredda utbudet till olika typer av träningsformer.

Vidare bör det tilläggas att för att idrotten ska komma fler till del, samt vara ett brett hälsofrämjande verktyg, så behövs flera fysiska platser där idrott kan utövas. Tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar och fotbollsplaner är mycket begränsade i Stockholm. Staden ligger långt efter i byggnationen av idrottsanläggningar och fyller inte behoven i Stockholm. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer

till andel ytor att utöva idrott på per invånare. Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Tyvärr har majoriteten i dagsläget inte ens påbörjat bygget. Anledningen är att man inte vill låta staden bygga anläggningar. Istället satsar man på dyra privatiseringar. De som drabbas är både stockholmare och idrottsföreningar som i framtiden kommer få stå för kostnaderna. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Enligt WHO bör barn och ungdomar vara fysiskt aktiva en timme om dagen och exempel på det kan handla om att promenera eller cykla, leka ute eller ägna sig åt olika former av idrott. Det vill säga ett mycket bredare utbud av olika aktiviteter än vad handlingsplanen tar upp. Det bästa förebyggande bör vara att se över barn och ungdomars krav i skola och omgivning så att stress och psykisk ohälsa inte uppstår. Utökning av elevhälsan med fler kompetenser så att stöd och anpassning kan ges i tidig ålder.

I handlingsplanens skrivning om socioekonomiska områden så finns stora skillnader i hur barn och ungdomars fritid ser ut idag. Ofta beror det på faktorer som familjens sociala klass och att fritidsaktiviteter är för dyra för många barn och ungdomar vilket innebär att de varken får möjlighet eller motivering att var med i en meningsfull fritid. Att nå tjejer kan till exempel vara att satsa på dans vilket visar på att man behöver tänka brett angående barn och ungdomars fritid så en mycket bredare handlingsplan med fler aktiviteter behövs för att nå ut till fler.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Maria Ljuslin m.fl. (V) och Eva Fagerhem m.fl. (S) enligt följande.

Se under socialnämnden.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Rashid Mohammed m.fl. (V) enligt följande.

Se under socialnämnden.

Särskilt uttalande gjordes av Anna Jonazon (S) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg i motarbetandet av psykisk ohälsa. Handlingsplanen är därför välkommen och pekar på flera viktiga aspekter för staden ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnaderna i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

För att idrotten ska komma fler till del och vara det verktyg den skulle kunna vara behövs dock fysiska platser att utöva den. Tyvärr är tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar, fotbollsplaner och så vidare mycket dålig i Stockholm. Staden hör till landets sämsta kommuner när det gäller antal ytor att utöva idrott på per invånare.

Stadsdelen Spånga-Tensta har dessutom 25 procent högre ohälsotal än Stockholm i genomsnitt. Det är en varningssignal som borde leda till extra vaksamhet mot förslag som innebär att idrotten ges försämrade förutsättningar.

Moderaterna lovade inför förra valet att en röst på alliansen skulle innebära att Bromstens idrottsplats skulle behållas. När rösterna kammats hem sveks löftet och nu ska Bromstens IP stängas i fem år för att man ska klämma in en alltför liten skola med en alltför liten skolgård på platsen. Var skolidrotten för eleverna på Bromstensskolans och Ellen Keyskolan ska ta vägen har man inte ens funderat på.

Bromstens idrottsplats upprustades nyligen för 20 Mkr med konstgräs, nya omklädningsrum och ny parkering. Denna satsning ska nu förstöras. En välfungerande mottagningsorganisation för inflyttande barn och ungdomar i den nya Bromstensstaden försvillas när Bromstens IK förlorar sin hemmaplan. Idrottsytorna minskar i en tid när de skulle behöva ökas.

Samma moderater som talar sig varma för hushållning med stadens medel är beredda att ägna sig åt rejäl kapitalförstörelse. Om man räknar ut vad de 20 miljoner kronor som satsades på upprustningen av Bromstens idrottsplats blir om man fördelar det per skattebetalare i Bromsten innebär det att de 4 500 kronor som var och en satsat går upp i skorstenen. Då har vi inte räknat på kostnaden för minskat idrottande kostar, kostnaderna för otrygghet och kriminalitet när ungdomarna ägnar sig åt bus istället för bollspel.

Vi riskerar ökad social oro i ett nytt område där få barn och ungdomar känner varandra när de flyttar in, där organiserad idrott vore ett bra sätt att skapa sociala relationer såväl för barn, ungdomar som deras föräldrar.

Sportjournalisten Erik Niva har i sin biografi om fotbollsproffset Martin Mutumba (Äkta hela vägen, 2020) och i sin e-bok om satsningen på fotboll på Norra Järva (Linje Blå: AIK, 2014) beskrivit vilken viktig roll fotbollen kan spela för att skapa sammanhang, tydlig struktur och framtidshopp för dem som upplever sig vara socialt utestängda och utan framtid. För många av dem är idrotten rentav ett alternativ till missbruk.

En några år gammal kartläggning utförd av stadsdelsförvaltningen visade att Spånga-Tensta hade cirka 400 ungdomar som varken var anmälda som arbetssökande eller registrerade som hjälpsökande i socialtjänsten. En del av dem hade neuropsykiatriska funktionshinder och hade blivit hemmasittare när de inte längre gick i skolan. En del befann sig i gråzonen till kriminalitet, hade ofullständiga skolbetyg och försörjde sig på en blandning av tillfälliga svartjobb och narkotikaförsörjning till de närmaste kompisarna. Marknadsföringsinsatser riktad till denna grupp av socialt utestängda och åtgärder för att sänka trösklarna för brett deltagande i idrotten bör vara prioriterat.

Mätningarna av rester efter cannabis, amfetamin och kokain i avloppsvattnet i Henriksdals reningsverk har visat att de tidigare skattningarna som genomförts av CAN, baserat på tullens beslag, kraftigt underskattat bruket av narkotika i Stockholm. Mätningarna i avloppsvattnet, som utförs på exakt samma sätt i alla europeiska städer som deltar i studien, visar att Stockholm ligger extremt högt när det gäller narkotika- bruk i Europa.

Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta missbruk. Oftast väljer man bara att se problemen för oss andra med otrygghet på gator och torg, våldsbrott och egendomsbrott. Genom att fokusera alltför lite på förebyggande insatser och genom att vara snål med avhopparverksamhet för de gängkriminella själva, deras syskon och vänner låser vi dem som mår illa i en repetitiv överföring av illamående och missbruk från föräldrar till barn.

Sedan länge vet vi att det fordras nätverksmobilisering för att förhindra upprepningen i det sociala arvet; att hitta de goda förebilderna bland frivilliga samfund, kyrkor, moskéer, idrottsorganisationer, släkt och vänner som kan ställa upp när de närmaste anhöriga sviktar.

Många idrottsledare är duktiga på motivationspsykologi och har som mål att utveckla den potential som finns hos varje individ. De kan ofta berätta framgångshistorier om barn och ungdomar som mött ett sammanhang där de känt sig välkomna och

där de känt sig sedda, där kraven varit rimliga men tydliga, ett fredat område där idrottsprestationen hyllats oavsett hudfärg och social bakgrund, och där man tydligt ser att disciplin och ihärdighet ger resultat. Idrotten har potential för att spela en större roll än den gör idag".

Södermalms stadselsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Martin Westmont m.fl (SD) enligt följande.

Se under arbetsmarknadsnämnden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Birgit Marklund Beijer m.fl (S) och Jamie Barrios m.fl. (V) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg i motarbetandet av psykisk ohälsa. Handlingsplanen är därför välkommen och pekar på flera viktiga aspekter för staden ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnaderna i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

För att idrotten ska komma fler till del och vara det verktyg den skulle kunna vara behövs dock fysiska platser att utöva den. Tyvärr är tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar, fotbollsplaner och så vidare mycket dålig i Stockholm och särskilt i innerstaden. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer till andel ytor att utöva idrott på per invånare.

Majoriteten gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Som exempel kan multihallen i Vårberg nämnas, enligt vår plan hade hallen stått färdig redan i år. Tyvärr har majoriteten i dagsläget inte ens påbörjat bygget. Anledningen är att man inte vill låta staden bygga anläggningar som den i Vårberg själv, i stället ska dyra privatiseringslösningar väntas in. Drabbas gör medborgarna som fortsatt får se tillgången till platser att utöva idrott på försämrats. Vi vill också i detta sammanhang nämna att det saknas tillgång till toaletter och omklädningsrum vid bollplaner. I vår stadsdel kan nämnas Ekhagens BP där många barn och ungdomar utövar träning och fotbollsmatcher.

För att idrotten ska kunna användas för att motverka psykisk ohälsa måste tillgången till idrottsytor att öka. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden. Det krävs en politisk

vilja för att stockholmsidrotten ska kunna växa och vara det verktyg för ökad folkhälsa som den kan vara.

Hälso- och sjukvårdsnämnden Region Stockholm

Särskilt uttalande gjordes av Talla Alkurdi m.fl. (S) enligt följande.

Idrott och fysisk aktivitet är viktiga verktyg för att förebygga psykisk ohälsa. Socialdemokraterna välkomnar därför handlingsplanen som pekar på flera viktiga aspekter för staden att ha med i framtida arbete mot psykisk ohälsa. Inte minst är det viktigt att uppmärksamma skillnader i psykisk hälsa mellan könen och mellan olika socioekonomiska bakgrunder.

Vi välkomnar att handlingsplanen pekar på möjligheten till att skapa regelbundna motionstillfällen inom Transformators verksamheter och föreslår därför att frågan ska utredas. Ökad fysisk aktivitet har visat sig vara en viktig komponent när det gäller att öka motivationen hos unga individer. Detta går i linje med insatser som främjar arbete och studier, och som leder till att unga får en aktiv fritid. Det är dock viktigt att poängtera att förebyggande arbete mot ungas psykiska ohälsa måste komma in i ett tidigare stadium. I de aktiviteter som erbjuds idag för att öka välmående och hälsa bör det även finnas tydliga jämställdhets- och socioekonomiska analyser. Gymträning kanske inte passar alla och därför bör man bredda utbudet till olika typer av träningsformer.

Vidare bör det tilläggas att för att idrotten ska komma fler till del, samt vara ett brett hälsofrämjande verktyg, så behövs flera fysiska platser där idrott kan utövas. Tillgången till idrottsplatser, idrottshallar, simhallar och fotbollsplaner är mycket begränsade i Stockholm. Staden ligger långt efter i byggnationen av idrottsanläggningar och fyller inte behoven i Stockholm. Staden är i många fall sämst i klassen när det kommer till andel ytor att utöva idrott på per invånare. Majoriteten i Stadshuset gör för lite för att komma till bukt med detta problem. Som exempel kan multihallen i Vårberg nämnas, enligt vår plan hade hallen stått färdig redan i år. Tyvärr har majoriteten i dagsläget inte ens påbörjat bygget. Anledningen är att man inte vill låta staden bygga anläggningar. Istället satsar man på dyra privatiseringar. De som drabbas är både stockholmare och idrottsföreningar som i framtiden kommer få stå för kostnaderna. Majoriteten måste därför inse att det inte duger att invänta privata aktörer för olika byggen, ansvaret måste tas av staden.